

Anonymizované znenie

Preklad

C-372/22 – 1

Vec C-372/22

Návrh na začatie prejudiciálneho konania

Dátum podania:

9. jún 2022

Vnútroštátny súd, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania:

Tribunal d'arrondissement

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

8. jún 2022

Žalobca:

CM

Žalovaná:

DN

[*omissis*] **Rozsudok** [*omissis*] z 8. júna 2022

[*omissis*]

v spore medzi:

[*omissis*] **CM**, narodeným [*omissis*] 1979 v [*omissis*] (Francúzsko), bydliskom v [*omissis*] Luxembursku, [*omissis*],

žalobcom [*omissis*],

[*omissis*] **a:**

[*omissis*] **DN**, narodenou [*omissis*] 1978 v [*omissis*] (Francúzsko), bydliskom v [*omissis*] (Francúzsko), [*omissis*]

žalovanou [*omissis*],

[*omissis*]

KONANIE

Na základe rozsudku [*omissis*] z 1. decembra 2020, ktorým sa prerušilo konanie dovtedy, kým sudca pre rodinné veci Tribunal judiciaire de Nanterre (Všeobecný súd Nanterre, Francúzsko) nerozhodne o svojej medzinárodnej územnej právomoci [*omissis*].

[*omissis*]

Účel pokračovania pojednávania

[*omissis*] [*omissis*] Sudca pre rodinné veci nariadil pojednávanie na 11. mája 2022 na účely prednesov, ktoré mali byť obmedzené na otázky prekážky začatej veci a medzinárodnej územnej právomoci.

[*omissis*] **CM** tvrdí, že medzinárodnú územnú právomoc na základe článku 9 ods. 1 nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 z 27. novembra 2003 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností [ďalej len nariadenie (ES) č. 2201/2003] má Tribunal d'arrondissement (Okresný súd, Luxembursko) vzhľadom na to, že časovým kritériom právomoci podľa uvedeného článku je oprávnené presťahovanie, pričom dátum vyhlásenia rozsudku je irelevantný. Keďže v rozsudku [*omissis*] z 12. júna 2020 [*omissis*] sa v tomto ohľade určil za dátum presťahovania 30. august 2020, [*omissis*] [bol podľa jeho názoru] oprávnený obrátiť sa na luxemburský súd pre rodinné veci do 30. novembra 2020. So zreteľom na súdne rozhodnutia vydané vo Francúzsku údajne už neexistuje

prekážka začatej veci v zmysle článku 19 nariadenia (ES) č. 2201/2003. Vo vzťahu k článku 15 uvedeného nariadenia by sa mal prednostne uplatniť článok 9 ods. 1, lebo článok 8 naň výslovne odkazuje. Okrem toho podmienky článku 15 ods. 1 sú kumulatívne a v prejednávanej veci nie sú splnené, keďže luxemburský súd pre rodinné veci je v najvhodnejšej situácii na prejednanie veci, lebo pozná deti a skutkové okolnosti veci. Ak by francúzsky súd odmietol svoju právomoc, uplatnenie článku 15 v prejednávanej veci by predstavovalo formu odopretia spravodlivosti.

[omissis] DN sa takisto domnieva, že vzhľadom na vydané rozhodnutia francúzskeho súdu už neexistuje prekážka začatej veci v zmysle článku 19 nariadenia (ES) č. 2201/2003. Na druhej strane sa domnieva, že v prejednávanej veci by sa mal uplatniť článok 15 nariadenia (ES) č. 2201/2003 a formálne vyjadruje svoj súhlas s postúpením veci, ako to vyžaduje článok 15 odsek 2 *in fine*. Tvrdí, že všetky relevantné kritériá stanovené v odseku 3 článku 15 sú v prejednávanej veci splnené, čiže francúzske súdy sú vo vhodnejšej situácii na prejednanie veci než luxemburské súdy.

Skutkový stav a okolnosti predchádzajúce sporu

Rozsudkom [omissis] z 12. júna 2020 rozhodol sudca pre rodinné veci o návrhu spoločných maloletých detí [omissis] AF a [omissis] BG takto:

„... určí trvalé bydlisko a obvyklý pobyt spoločných maloletých detí [omissis], AF narodeného [omissis] 2009 a [omissis] BG narodenej [omissis] 2010, u [omissis] DN s účinnosťou od 31. augusta 2020,

to znamená [omissis], [že] CM bude vykonávať právo styku a ubytovania voči spoločným maloletým deťom [omissis] AF a [omissis] BG [omissis] s účinnosťou od 31. augusta 2020, pokiaľ účastníci konania neuzavrú obojstranne výhodnejšiu dohodu:

[omissis] [pravidlá výkonu práva styku]

Tento rozsudok nadobudol právoplatnosť [omissis].

Treba pripomenúť, že v prejednávanej veci sudca pre rodinné veci vnútroštátneho súdu na základe rozsudku [omissis] z 1. decembra 2020 prerušil konanie podľa článku 19 nariadenia (ES) č. 2201/2003 a článku 12 nariadenia Rady (ES) č. 4/2009 z 18. decembra 2008 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a o spolupráci vo veciach vyživovacej povinnosti dovedty, kým sudca pre rodinné veci Tribunal judiciaire de Nanterre (Súd Nanterre, Francúzsko) nerozhodol o svojej medzinárodnej územnej právomoci [omissis].

Sudca pre rodinné veci Tribunal de Nanterre (Všeobecný súd Nanterre) rozsudkom zo 17. septembra 2021 rozhodol podľa článkov 8 a 9 nariadenia (ES) č. 2201/2003 takto:

„... – keďže 14. októbra 2020, čiže v lehote troch mesiacov po oprávnenom presťahovaní maloletých detí, [omissis] podal CM na Tribunal d'arrondissement de Luxembourg (Okresný súd Luxemburg, Luxembursko) žalobu, ktorou sa domáhal zmeny podmienok práva styku a ubytovania [omissis],

– keďže sa vôbec nezdá, že by [omissis] CM prijal právomoc francúzskych súdov,

a so zreteľom na vyššie uvedené predpisy nemá Tribunal judiciaire de Nanterre (Všeobecný súd Nanterre) územnú právomoc.

[omissis].“

Cour d'appel de Versailles (Odvolací súd Versailles, Francúzsko) rozsudkom z 3. marca 2022 rozhodol, že „nie je príslušný rozhodovať o podaní [vo veci odvolania], ktoré predložila [omissis] DN [omissis].“

[omissis]

Odôvodnenie rozhodnutia

V rozsudku [omissis] z 12. júna 2020 sa uvádza:

- po prvé, nasledujúce dôvody založené na záujme detí [omissis] AF a [omissis] BG, pokiaľ ide o odkladný účinok oprávnenej zmeny trvalého bydliska a obvyklého pobytu: „s cieľom umožniť deťom dokončiť školský rok v Luxembursku a čo najmenej narušiť prípadné vopred pripravené plány na letné prázdniny, treba uviesť, že k tejto zmene dôjde s účinnosťou k 31. augustu 2020, deň pred opätovným nástupom do školy v [omissis] (Francúzsko)“;

[omissis]

- V dôsledku takto priznaného odkladného účinku došlo k podaniu žaloby [omissis] pánom CM na vnútroštátny súd 14. októbra 2020, čiže šesť dní po tom, čo podala žalobu [omissis] DN v Nanterre (Francúzsko), teda menej ako tri mesiace po skutočnom presťahovaní detí, ku ktorému došlo 30. augusta 2020, ale tiež viac ako štyri mesiace po vyhlásení rozsudku [omissis] z 12. júna 2020, ktorý následne rozhodol o tomto presťahovaní a ktorý nadobudol právoplatnosť [omissis].

Súdny dvor Európskej únie (SDEÚ) rozhodol v súvislosti s článkom 15 nariadenia (ES) č. 2201/2003 takto:

- „Článok 15 ods. 1 nariadenia č. 2201/2003 sa má vykladať v tom zmysle, že na to, aby mohol súd, ktorý má právomoc, považovať súd iného členského štátu, ku ktorému má dieťa osobitnú väzbu, za súd vo vhodnejšej situácii, musí sa uistiť o tom, že postúpenie veci takémuto súdu môže mať skutočnú a konkrétnu pridanú hodnotu na posúdenie tejto veci, najmä s ohľadom na procesné pravidlá uplatniteľné v uvedenom členskom štáte; na to, aby sa mohol súd členského štátu, ktorý má právomoc, domnievať, že takéto postúpenie je v najlepšom záujme dieťaťa, musí sa najmä uistiť, že uvedené postúpenie veci nemôže mať nepriaznivý vplyv na situáciu tohto dieťaťa“ (SDEÚ z 27. októbra 2016, vec C-428/15);
- „článok 15 nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 z 27. novembra 2003 o právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1347/2000, sa má vykladať v tom zmysle, že sa neuplatní v situácii, o akú ide vo veci samej, keď oba súdy, na ktorých sa vedie konanie, majú právomoc rozhodovať vo veci samej na základe článkov 12 a 8 tohto nariadenia“ (SDEÚ, 4. október 2018, vec C-478).

V prejednávanej veci všetky štyri relevantné kritériá (keďže piate z kritérií týkajúce sa „opatrení na ochranu dieťaťa“ sa v prejednávanej veci neuplatní) stanovené v článku 15 odseku 3 nariadenia (ES) č. 2201/2003 na určenie existencie osobitnej väzby, aj keď sú ich znenia alternatívne, sú kumulatívne splnené v prípade [omissis] AF aj [omissis] BG:

- a) dňom presťahovania, ku ktorému došlo 31. augusta 2020, deti zjavne nadobudli obvyklý pobyt vo Francúzsku;
- b) deti mali už v minulosti obvyklý pobyt vo Francúzsku, pričom v rozsudku [omissis] z 21. januára 2019, ktorý bol vydaný v spore medzi danými účastníkmi konania, sa v tejto súvislosti uvádza, že „obaja účastníci konania pochádzajú z Parížskeho regiónu, kde rodina bývala až do svojho presťahovania do Luxemburska, ku ktorému skutočne došlo v prípade [omissis] CM 1. júla 2015 a v prípade [omissis] DN [omissis] [na] konci augusta 2015“;
- c) obe deti majú francúzsku štátnu príslušnosť;
- d) ich matka [omissis] DN má obvyklý pobyt vo Francúzsku.

Okrem toho vzhľadom na skutkové okolnosti prejednávanej veci sa sudca pre rodinné veci vnútroštátneho súdu domnieva, že akékoľvek nariadenie dokazovania, ktoré bude pravdepodobne nútený vydať so zreteľom na vek detí a na skutočnosť, že rozsudok [omissis] z 12. júna 2020, teda takmer štyri roky, si vyžiada buď uplatnenie nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/1783 o spolupráci medzi súdmi členských štátov pri vykonávaní dôkazov v občianskych a obchodných veciach (uplatniteľné od 1. júla 2022), alebo spôsobí

ťažkosti súvisiace s geografickou vzdialenosťou [napr. vypočutie maloletých podľa článku 388-1 code civil (Občiansky zákonník)]. Napokon za predpokladu, že by žaloba [*omissis*] CM týkajúca sa podmienok jeho práva styku a ubytovania bola prípustná, na posúdenie skutkového stavu detí, ktoré majú od 30. augusta 2020 obvyklý pobyt na území Francúzska, a prípadne na stanovenie relevantných pravidiel, pokiaľ ide o sociálny rámec a možnosti, ktoré sa ponúkajú v praxi, je súdom vo vhodnejšej situácii francúzsky súd pre rodinné veci. Postúpenie veci tomuto súdu teda pravdepodobne prinesie „skutočnú a konkrétnu pridanú hodnotu“, na ktorú odkazuje už citovaný rozsudok SDEÚ z 27. októbra 2016.

S cieľom vyhlásenia nedostatku svojej územnej právomoci sudca pre rodinné veci Tribunal judiciaire de Nanterre (Súd v Nanterre, Francúzsko) síce implicitne, avšak nevyhnutne konštatoval, že sa uplatní článok 9 ods. 1 nariadenia (ES) č. 2201/2003, stanovený „ako výnimka z článku 8“ toho istého nariadenia, čo vylučuje uplatnenie uvedeného článku [*omissis*] [8, ktorý stanovuje] všeobecnú právomoc [*omissis*], ktorá podľa rozsudku SDEÚ zo 4. októbra 2018 bráni uplatneniu článku 15, ktorý je formulovaný ako uplatňujúci sa „vo výnimočných prípadoch...“

Za týchto podrobne opísaných podmienok je v prejednávanej veci na účely odpovede na dôvody účastníkov konania a rozhodnutia o medzinárodnej územnej právomoci potrebné objasniť vzťah medzi článkom 9 ods. 1 nariadenia (ES) č. 2201/2003 a článkami 8 a 15 tohto istého nariadenia. Ďalej sa treba uistiť, že zostatková právomoc podľa článku 9 ods. 1 nariadenia (ES) č. 2201/2003 prípadne nepredstavuje, v skutočnosti a pri širokom výklade, základ pre vyslovené taktizovanie pri voľbe súdu (napríklad uľahčenie podmienok z hľadiska procesných lehôt a požadovaných procesných predpokladov, ktoré sa líšia v jednotlivých členských štátoch; využitie kritéria právomoci *ad hoc* stanoveného v článku 3 písm. d) nariadenia Rady (ES) č. 4/2009 z 18. decembra 2008 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a o spolupráci vo veciach vyživovacej povinnosti – ktoré by v prejednávanej veci ako jediné umožnilo stanoviť v tomto prípade medzinárodnú územnú právomoc luxemburského súdu pre rodinné veci).

Z uvedeného dôvodu treba prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru Európskej únie otázky sformulované vo výroku tohto rozsudku [*omissis*].

Z TÝCHTO DÔVODOV,

[*omissis*] prerušuje konanie a predkladá Súdnemu dvoru Európskej únie tieto otázky:

I. Uplatní sa článok 9 ods. 1 nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 z 27. novembra 2003 o právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností:

a) na návrh na zmenu práva styku v zmysle článku 2 ods. 10 uvedeného nariadenia, ktorý podal nositeľ uvedeného práva

styku na základe súdneho rozhodnutia [z 12. júna 2022], ktoré má síce odkladný účinok odôvodnený záujmom detí, ale je konečné, ak bolo vydané v štáte pôvodného obvyklého pobytu detí viac ako štyri mesiace pred podaním návrhu na začatie konania podľa článku 9 ods. 1;

- b) a to pri vylúčení všeobecnej právomoci podľa článku 8 uvedeného nariadenia,

hoci v odôvodnení 12 uvedeného nariadenia sa stanovuje, že „kritériá právomoci vo veciach rodičovských práv a povinností, upravené týmto nariadením, sú tvorené tak, aby zodpovedali najlepšiemu záujmu dieťaťa, najmä kritériu blízkosti[; t]o znamená, že právomoc by mal mať v prvom rade členský štát obvyklého pobytu dieťaťa, s výnimkou určitých prípadov zmeny pobytu dieťaťa...?“

II. V prípade kladnej odpovede na prvú otázku, bráni takto existujúca právomoc podľa článku 9 ods. 1 nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 z 27. novembra 2003 o právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností, stanovená ako „výnimka z článku 8“ uvedeného nariadenia, uplatneniu článku 15 toho istého nariadenia, ktorý je stanovený ako uplatňujúci sa „vo výnimočných prípadoch“ a „ak je to v najlepšom záujme dieťaťa“?

[omissis]

PRACOVNÝ DOKUMENT